

VRIENDENLOTERIJ EN HET CONCERTGEBOUW

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

Ook zo genoten van het concert?

NPO Klassiek brengt het hele jaar door de mooiste concerten, van internationale podia én uit Het Concertgebouw, gewoon bij jou thuis.

npoklassiek.nl

VRIENDENLOTERIJ
ZOMER
CONCERTEN

Donderdag 4 juli 2024

Kleine Zaal 20.00 uur

Klenke Quartett

Annegret Klenke, viool
Beate Hartmann, viool
Yvonne Uhlemann, altviool
Ruth Kaltenhäuser, cello

Henry Purcell 1659-1695

Fantasia a 4 in G, Z 742 (1680)
Fantasia a 4 in e, Z 741 (1680)
Fantasia a 4 in d, Z 739 (1680)
Chacony in g, Z 730 (1678)

Wolfgang Amadeus Mozart 1756-1791

Strijkkwartet in D, KV 499 'Hoffmeister' (1786)
Allegretto
Menuetto: Allegretto
Adagio
Allegro

PAUZE

Claude Debussy 1862-1918

Strijkkwartet in g, op. 10 (1893)
Animé et très décidé
Assez vif et bien rythmé
Andantino, doucement expressif
Très modéré - En animant peu à peu - Très mouvementé et avec passion

ntr:

Dit concert wordt rechtstreeks
uitgezonden in het *Avondconcert*
op NPO Klassiek.

ZOMERCONCERTEN.NL

TOELICHTING

'Een groter muzikaal genie heeft Engeland nooit gehad', schreef een tijdgenoot over de barokcomponist Henry Purcell. Die uitspraak is tot op de dag van vandaag geldig. Een van de genres die Purcell beheerste was dat van de fantasia voor een ensemble van viola da gamba's, een strijkinstrument dat vooral in die tijd populair was. In de vijftien fantasia's voor drie tot zeven strijkers leverde Purcell als jongeman van twintig contrapuntisch experimenten af vergelijkbaar met *Die Kunst der Fuge* van Bach. We horen een ingenieus vlechtwerk van strijkerslijnen, thema's die gedaantewisselingen ondergaan, zoals omkering (toon omhoog wordt toon omlaag) en vergroting (in langere notenwaarden) en verkleining (in kortere notenwaarden) en zeer gewaagde chromatiek en schurende dissonanten. De manuscripten met deze stukken worden als kostbaarheden bewaard in de British Library in Londen.

Serius en onderhoudend

Het heerlijke *Strijkkwartet nr. 20 in D, KV 499* 'Hoffmeister' uit 1786 dankt zijn naam aan Franz Anton Hoffmeister (1754-1812), de muziekuitegever die het kwartet publiceerde in Wenen. Mozart en Hoffmeister waren bevriend en lid van dezelfde vrijmetselaarsloge. 'Dit werk is geschreven met die vurige verbeeldingskracht en sublieme techniek waardoor de Heer M. al sinds lang de reputatie heeft gekregen van een van de beste componisten van Duitsland', schreef Hoffmeister in een advertentie. In het kwartet heeft Mozart de onderhoudende stijl van zijn vroege werken gecombineerd met

serieuze contrapuntische lijnen. De melodieën worden niet slechts door harmonieën begeleid, maar door motiefjes die een eigen leven gaan leiden en het muzikale verhaal mede richting geven. Alle vier partijen maken daardoor deel uit van een democratisch geheel. Of, zoals Goethe het strijkkwartet typeerde: 'Een goed gesprek tussen vier verstandige volwassen mensen.'

Kunst voor de toekomst

Claude Debussy was eenendertig toen hij zijn enige *Strijkkwartet in g* componeerde. Hij had het opgezet in de traditionele vier delen, die hij door middel van een terugkerend motief verbond tot een cyclisch geheel. Bij de première door het Ysaÿe Kwartet waren de reacties nogal terughoudend. De befaamde violist Eugène Ysaÿe had al bij de repetities zijn medespelers met moeite kunnen overtuigen. Nee, deze muziek was niet verward en onsamenhangend, maar juist glashelder. Omdat het instuderen zo moeizaam verliep dacht hij menigmaal de uitvoering maar af te blazen. Alleen componist Paul Dukas was vol lof in zijn recensie over de première. Hij prees de compacte vorm, de bekoorlijke dissonanten en de heldere melodische lijnen. De meeste oren waren in 1893 nog niet rijp voor deze muziek, het was kunst voor de toekomst.

Clemens Romijn

BIOGRAFIE

'Met hun precieze, gecontroleerde en meeslerlijke greep op de muziek hebben de vier vrouwen uit Weimar de internationale critici tot een storm van enthousiasme aangezet.' Zo schreef het muziektijdschrift *Rondo* over de opname van strijkkwartetten van Mozart door het **Klenke Quartett**.

Het kwartet ontving de Mozartpreis 2022 van de Sächsische Mozart-Gesellschaft. In 2018 verscheen al een box met alle zes strijkkwartetten van Mozart, die bij BBC 3 werd uitgeroepen tot cd van de week en bij het programma *Diskotabel* op Radio 4 de hoogste waardering kreeg. Verder nam het kwartet vijf fuga's uit het tweede deel van Bachs *Das wohltemperierte Klavier* op, in de bewerking die Mozart maakte voor strijkkwartet. In het seizoen 2021-2022 vierde het Klenke Quartett zijn dertigjarig bestaan in ongewijzigde bezetting.

De vier musici zijn allen afgestudeerd aan het Franz Liszt Collegium Musicum in Weimar. Verder studeerden zij bij Norbert Brainin (Amadeus Quartet), Ulrich Beetz (Abegg Trio), Harald Schoneweg (Cherubini Quartet) en Sándor Devich (Bartók Quartet). Het Klenke Quartett trad onder meer op tijdens de muziekfestivals Mecklenburg-Vorpommern, Sleswig-Holstein en Rheingau, het Kissingen Sommer Festival en de Mozart-festivals van Würzburg en Saksen, en in het Beethoven-Haus in Bonn. Concertreizen maakte het kwartet door heel Europa en Noord- en Zuid-Amerika. In Het Concertgebouw traden de musici eerder op tijdens Het Zondagochtend Concert in februari 2010.

SUMMARY

One of Henry Purcell's contemporaries described him as 'the greatest musical genius England has ever known'. As a young man of twenty, Purcell was fascinated by a type of music known as the fantasia, written specifically for strings, which, at that time, were primarily viola da gambas. In Purcell's fantasias, he experimented with ingeniously braided musical lines, foreshadowing what Bach would later do in his *Art of the Fugue*. The valuable manuscripts of Purcell's fantasias are preserved in the British Library in London.

The delightful '*Hoffmeister*' *String Quartet no. 20 in D major, K 499* from 1786 is named for Franz Anton Hoffmeister, the Viennese publisher who was a good friend of Mozart's. In this piece, Mozart combines the engaging style of his earlier works with sober contrapuntal lines, giving all four players an equal voice within the democratic whole. As German poet Goethe once described, a string quartet is 'a stimulating conversation between four rational adults.'

Claude Debussy was thirty-one when he composed his only *String Quartet in G minor*, op. 10. Debussy used a recurring motif to link the traditional four movements into a cyclical whole. When the Ysaÿe Quartet premiered the work in 1893, the audience's reactions were mixed; to most listeners, such music was ahead of its time. It was art for the future.

Translation: Eileen Stevens

EN VERDER...

QNTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

zo 04/08

20.00 uur
Kleine Zaal

Noa Wildschut speelt Vioolsonate nr. 1 van Brahms

'Een wonder aan muzikaliteit, origineel, spontaan, altijd vrij', schreef de *Süddeutsche Zeitung* over Noa Wildschut. De jonge, innemende sterviolist en haar medemusici combineren Brahms' *Eerste vioolsonate* met trio's voor viool, klarinet en piano.

